

GRECO

Kaj storiti v družbi, kjer delo neodvisnih organov in organizacij ne pomeni nič? Je to čas, da jih ukinemo? Ali pa lahko, ob vztrajnem ponavljanju stavka Edmunda Burka, da »nihče ne naredi večje napake kot tisti, ki ni naredil ničesar, ker bi lahko naredil le malo«, upamo na »prebujenje« ljudstva, kot smo mu bili priča že tolikokrat v zgodovini, da se bo zbudilo iz »zimskega spanja«, v katerem ni opazilo vseh nesmislov, ki mu jih servira politika, ko opravičuje svoje ravnanje?

Zakaj takšen uvod? Ker nas je nedavno na vladi obravnavano poročilo Skupine držav proti korupciji (dalje: GRECO) ponovno spomnilo na zaveze, ki smo jih dali ob vstopu v to mednarodno organizacijo, da se bomo borili proti korupciji, za vladavino prava, in ki jih zadnja leta v Sloveniji tako vztrajno ignoriramo, približno tako, kot ignoriramo vse druge neodvisne organe v Sloveniji, ki z izvajanjem svojih pristojnosti prispevajo svoj kamenček v mozaik, imenovan Vladavina prava. Mozaik, ki, glede na stališče marsikoga, ki bi mu ta mozaik moral pomeniti temelj pri njegovem ali njenem delovanju, pomeni le prazno besedičenje tistih, ki za to besedno

zvezo le skrivajo svoje nagone po političnem obračunavanju.

Komisija za preprečevanje korupcije je eden takšnih neodvisnih organov, ki z izpostavljanjem korupcijskih primerov prispeva svoj kamenček v ta mozaik. Med drugim tudi tako, da kot del letnega poročila Državnemu zboru RS poda oceno stanja na področju korupcije. Namen ocene je seznaniti se s problematičnimi področji ter oblikovati celovit pristop k boju proti korupciji vseh institucij. Tudi Državnega zbora RS. Zato je pričakovati, da bodo poslanci prisluhnili komisiji kot specializiranemu organu za preprečevanje korupcije o možnih rešitvah. Nedavna seja delovnega telesa Državnega zbora RS, na kateri je bilo obravnavano letno poročilo komisije, skupaj z oceno stanja, pa je, žal, pokazala na ignoranco vladavine prava v hramu demokracije.

Pa tudi sicer velja, da poslanci v zadnjih treh letih o nobenem od poročil, ki jim jih je poslala komisija, niso vsebinsko razpravljali. Tudi o zadnjem, ki podaja obširno utemeljeno in argumentirano oceno stanja. Namesto vsebinske razprave je vedno potekala razprava o

proceduralnih vprašanjih, o prejšnjem oziroma sedanjem vodstvu komisije ... Takšen odnos pri poslancih kaže na pomanjkanje zavedanja njihove dolžnosti do ljudstva, ki jih je izvolilo. Državljeni namreč upravičeno pričakujejo, da bodo poslanci pri boju zoper korupcijo aktivni in odgovorni.

In kaj ima poročilo GRECO pri vsem tem? GRECO je v tem poročilu ocenjeval način, kako se poslanci spoprijemajo s korupcijo. In več priporočil, naslovljenih nanje, nam pove, da GRECO s trenutnim stanjem ni bil zadovoljen. Priporočila tako zahtevajo, da se tudi za poslance vzpostavi učinkovit mehanizem nadzora in sankcij na področjih nasprotja interesov, integritete, lobiranja, prejemanja daril itd. Predvsem pa naj se zanje organizira stalno usposabljanje o etiki in integriteti. Upamo, da trenutna nizka raven politične kulture nekaterih poslancev ne pomeni, da bomo na izpolnitev priporočil še dolgo čakali. Tako dolgo, kot čakamo na spremembo zakonodaje s področja financiranja političnih strank. Ki jo je tudi GRECO zahteval.

Vita Habjan

KAZALO

- 📖 Tema meseca – GRECO priporočila – preprečevanje korupcije pri poslancih, državnih svetnikih, sodnikih in tožilcih v Sloveniji str. 2
- 📖 KPK na konferenci Svetovne banke o vlogi inovativnih rešitev pri finančnih razkritjih str. 4
- 📖 Ugotovitve KPK v zadevi izvajanja pediatričnega kardiokirurškega programa pri UKC Ljubljana str. 4
- 📖 Napovednik str. 4
- 📖 Komisija v številkah str. 5
- 📖 Koledar obveznosti str. 5

Laura Marinič, OŠ Kapela

»Ujeti v krizi«

PRIJAVI SE NA NOVICE

na našem e-naslovu:
<https://www.kpk-rs.si/sl/prijava-na-novice-in-KPK-Vestnik>

»Ne zapravljaj časa z razmišljanjem, kakšen mora biti dober človek.
Preprosto bodi dober.«

Mark Avrelj

GRECO PRIPOROČILA – PREPREČEVANJE KORUPCIJE PRI POSLANCIH, DRŽAVNIH SVETNIKI, SODNIKI IN TOŽILCIH V SLOVENIJI

Konec maja je Vlada Republike Slovenije obravnavala poročilo iz oktobra 2012, v katerem je Skupina držav proti korupciji (dalje: GRECO) ocenila stanje na področju preprečevanja korupcije pri poslancih ter državnih svetnikih, sodnikih in tožilcih v Sloveniji. Gre za prvo poročilo v četrtem krogu ocenjevanja, ki se je sicer začel 1. januarja 2012. GRECO je tokrat na Slovenijo naslovil pomembna priporočila na področjih, ki jih tudi Komisija za preprečevanje korupcije (dalje: komisija) prepoznava kot problematična in slabo urejena. Ali drugače – za izboljšanje stanja je nujno potreben aktivni pristop.

GRECO želi s svojimi postopki izboljšati zmožnost držav članic pri preprečevanju korupcije tako, da spremlja in ocenjuje njihove protikorupcijske ukrepe ter njihovo skladnost s protikorupcijskimi vodili Sveta Evrope. Sloveniji je glede ugotovljenih pomanjkljivosti, ki jih predstavljamo v nadaljevanju, predlagal rešitve – priporočila, v nadaljnjih dveh poročilih (prvo in drugo poročilo o skladnosti – t. i. Compliance Report) pa bo spremljal in ocenjeval njen napredek oziroma izpolnjevanje priporočil.

Skupina držav proti korupciji (GRECO, francosko: groupe d'États contre la corruption) je tako imenovani razširjeni sporazum Sveta Evrope, kar pomeni, da so k sporazumu pristopile vse države članice in tudi kakšna država, ki sicer ni članica Sveta Evrope. Trenutno ga sestavlja 49 članic, med njimi so na primer tudi Združene države Amerike, Republika Slovenija pa je članica že od same ustanovitve 1. maja 1999.

Kako poteka ocenjevanje GRECO?

V vsakem krogu se določi tema ocenjevanja (v četrtem krogu je to, kot zapisano uvodoma, preprečevanje korupcije pri poslancih in državnih svetnikih, sodnikih in tožilcih), sledi pa izbira držav, ki bodo med prvimi

ocenjevanimi. V četrtem krogu so predstavniki Slovenije v GRECO sami predlagali, da bi Republiko Slovenijo ocenjevali med prvimi.

Sekretariat GRECA je nato pripravil podroben vprašalnik in ga posredoval ocenjevanim državam članicam, ki so zagotovile odgovore. V Sloveniji je pripravo odgovorov na vprašanja koordinirala komisija, sodelovali pa so predstavniki drugih organov – Vrhovno sodišče, Državno tožilstvo in Državni zbor RS. Odgovorjen vprašalnik predstavlja podlago za naslednji korak – obisk ocenjevalne skupine GET (t. i. GRECO Evaluation Team). Ocenjevalna skupina se je v Sloveniji sestala s predstavniki komisije, sodstva, tožilstva, državnega zbora, drugih državnih organov, nevladnih organizacij, medijev ter fakultet in razjasnila odprta vprašanja, torej tista, ki jih ni mogla razrešiti z vprašalnikom. Po srečanjih v Sloveniji so ocenjevalci pripravili osnutek poročila, ki so ga v seznanitev poslali slovenskim oblastem, komisija pa je potem skupaj s preostalimi deležniki pripravila dopolnitve oziroma komentarje poročila, ki jih je posredovala sekretariatu GRECO. Sekretariat je pripombe upošteval in pripravil končno poročilo, ki ga je GRECO obravnaval in sprejel na svojem 57. plenarnem zasedanju v sredini oktobra 2012. Na zasedanju so bili kot člani slovenske delegacije prisotni tudi predstavniki državnih organov, ki se ukvarjajo s področji, do katerih se je GRECO opredelil s poročilom.

Po sprejemu je bilo poročilo vključno s priporočili posredovano komisiji, ta pa ga je v seznanitev in obravnavo posredovala Vladi RS. GRECO namreč brez privolitve vlade poročila ne more objaviti, zato slednje ostane interno, vse dokler ga vlada ne obravnava in dovoli njegovo objavo. Pri tem velja, da poročila ne sme objaviti niti komisija niti predstavniki drugih držav, ki so poročilo sicer prejeli kot delovno gradivo za plenarno zasedanje.

PRIPOROČILA IN SPREMLJANJE IZVAJANJA

Glede na ugotovitve v poročilu daje GRECO Sloveniji sledeča priporočila:

• V ZVEZI S POSLANSKI

i. (i) da se sprejme/-jo kodeks/pravila obnašanja za člane Državnega zbora in Državnega sveta (vključno z navodili o na primer nasprotju interesov, darilih in drugih ugodnostih, zlorabi informacij in javnih sredstev, stikih s tretjimi osebami, vključno z lobisti, in ohranjanju ugleda) ter (ii) da je treba izdelati zaupanja vreden mehanizem nadzora in sankcij, če želimo, da ta pravila učinkujejo;

ii. da se uveljavljanje pravil o stikih članov Državnega zbora in Državnega sveta z lobisti temeljito oceni in se izboljša, kadar je to potrebno;

iii. da se za poslance Državnega zbora in člane Državnega sveta (i) imenuje poseben svetovalec z nalogo usmerjati jih in jim svetovati o praktičnih posledicah njihovih zakonskih dolžnosti v konkretnih okoliščinah ter (ii) organizirata usmerjeno in stalno obveščanje in usposabljanje o etiki in integriteti;

• V ZVEZI S SODNIKI

iv. da se merila za izbiro in ocenjevanje sodnikov v Zakonu o sodniški službi podrobneje opredelijo z ustreznim aktom, vključno s pripravo zakona o sodnem svetu, zato da se poveča njihova

enotnost, predvidljivost in preglednost;

v. da slovenske oblasti razmislijo o reviziji postopka za imenovanje sodnikov vrhovnega sodišča, zato da se zmanjša možnost za politično vplivanje;

vi. da se vzpostavijo jasni standardi/oblike kodeks poslovnega obnašanja, skupaj s komentarjem in/ali praktičnimi primeri, ki bi se uporabljali/-li za vse sodnike;

vii. (i) da sodni svet v sodelovanju z ustreznimi ustanovami, tudi Komisijo za preprečevanje korupcije, razvije smernice glede nasprotja interesov za sodnike v zvezi z ravnanjem, ki se od njih pričakuje zunaj sodišča; in (ii) da te smernice spremljajo jasna pravila o izvajanju in sankcioniranju, ki jih je treba javno objaviti;

viii. da se za preprečitev nasprotja interesov uvedejo jasna pravila/smernice za primere, ko sodniki odidejo v zasebni sektor;

ix. (i) da se pripravi in javno objavi politika zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodnikov ter da se (ii) temeljna pristojnost in viri za vodenje te politike dodelijo sodnemu svetu, ki mora pri njenem nadzorovanju in uresničevanju sodelovati z drugimi ustreznimi institucijami, tudi s Komisijo za preprečevanje korupcije;

x. da se vsem sodnikom zagotovi primerno izobraževanje in usposabljanje ter svetovanje v zvezi z etiko in integriteto, pri tem pa naj dobi vodilno vlogo sodni svet;

• V ZVEZI S TOŽILCI

xi. da slovenske oblasti zagotovijo, da Ministrstvo za notranje zadeve uresničuje svoje pristojnosti za tožilstvo tako, da ne slabi integritete tožilcev in ne povzroča tveganja neprimerne vpliva;

xii. da generalni državni tožilec še naprej razvija splošna navodila za politiko pregona, predvsem

glede uporabe diskrecije, postopka v zvezi s sporazumom o priznanju krivde in opustitve zadev, ter zagotovi njihovo javno objavo in spremlja njihovo izpolnjevanje;

xiii. da se za vse tožilce pripravi sklop jasnih standardov/kodeks poklicnega ravnanja s pojasnili in/ali praktičnimi primeri;

xiv. (i) da DTS v sodelovanju z ustreznimi ustanovami, tudi Komisijo za preprečevanje korupcije, razvije smernice glede nasprotja interesov za tožilce v zvezi z ravnanjem, ki se od njih pričakuje zunaj tožilstva, in (ii) da te smernice spremljajo jasna pravila glede upoštevanja in sankcioniranja, ki morajo biti javno objavljena;

xv. da se zaradi izoginitve nasprotja interesov uvedejo jasna pravila/ smernica za primere, ko tožilci odidejo v zasebni sektor;

xvi. da se (i) pripravi in javno objavi politika zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti tožilstev ter da se (ii) temeljna pristojnost in viri za vodenje te politike dodelijo generalnemu državnemu tožilcu in DTS, ki morata pri nadzorovanju in uresničevanju te politike sodelovati z drugimi ustreznimi institucijami, tudi s Komisijo za preprečevanje korupcije;

xvii. da se vsem tožilcem zagotovijo primerno izobraževanje in usposabljanje ter svetovanje o etiki in integriteti;

xviii. da se (i) sprejme strategija obveščanja javnosti ter (ii) zagotovi ustrezno izobraževanje in usposabljanje;

• V ZVEZI Z VSEMI OCENJEVANIMI SKUPINAMI

xix. da se za zagotovitev ustrezne opremljenosti za učinkovito opravljanje nalog, ki jih ima Komisija za preprečevanje korupcije v zvezi s poslanci, sodniki in tožilci, povečajo kadrovski in finančni viri komisije na področjih prijave premoženjskega stanja, lobiranja in nasprotja interesov.

GRECO PRIPOROČILA – PREPREČEVANJE KORUPCIJE PRI POSLANCIH, DRŽAVNIH SVETNIKI, SODNIKI IN TOŽILCIH V SLOVENIJI

O GRECU

Skupina držav proti korupciji (GRECO) spremlja skladnost delovanja s protikorupcijskimi instrumenti Sveta Evrope v 49 državah članicah. Spremljanje obsega »ocenjevalni postopek«, opravljen na podlagi odgovorov na vprašalnik in obiskov v državi, in presojo učinkov (»preverjanje skladnosti«), s katero GRECO pregleda ukrepe za uresničevanje priporočil iz ocene države. Uporablja se dinamičen postopek vzajemnega ocenjevanja in stanovskega pritiska, združujoč znanje strokovnjakov, ki delujejo kot ocenjevalci, in predstavnikov držav, ki sodelujejo na plenarnih zasedanjih.

Delo, ki ga je opravil GRECO, je pripeljalo do sprejetja velikega števila poročil, ki vsebujejo obilo konkretnih podatkov o protikorupcijskih politikah in praksah v Evropi. V poročilih so navedeni uspehi in pomanjkljivosti notranjih zakonodaj, ureditev, politik ter institucionalnih ureditev in vključena priporočila za izboljšanje sposobnosti držav za boj proti korupciji ter spodbujanje integritete.

V GRECO se lahko prostovoljno in enakopravno vključijo vse države članice Sveta Evrope in druge države. Poročila o ocenjevanju in skladnosti, ki jih sprejme GRECO, pa tudi drugi podatki o GRECU, so dostopni na: www.coe.int/greco. Vir: Poročilo GRECO

Hkrati s poročilom o Sloveniji so bila sprejeta tudi poročila o Estoniji, Finski, Islandiji, Litvi, Poljski in Združenem kraljestvu, katerih vlade pa so jih obravnavale in dovolile objavo že med decembrom 2012 in koncem marca 2013. Objava poročila, v katerem mednarodna organizacija, kot je GRECO, analizira in identifikira določeno področje, ki je pomembno za učinkovit boj proti korupciji, namreč predstavlja pomembno orodje pri osveščanju javnosti o sistemskih pomanjkljivostih – najsi izhajajo iz zakonodajne ureditve ali praktičnega izvajanja – ki na določenem področju zavirajo učinkovit boj proti korupciji. Hkrati prispeva k večji transparentnosti dela mednarodne organizacije, v okviru katere se države članice borijo proti korupciji, in tudi daje legitimnost njenemu delu, saj lahko javnost vseskozi spremlja učinkovitost delovanja organizacije.

Vlada RS je poročilo GRECA zaradi menjave vlade in drugih prioritet obravnavala šele 23. maja in sprejela sklepe, s katerimi je potrdila seznanitev s poročilom, dovolila njegovo objavo in komisiji, da ta pripravi časovnico in koordinira izpolnitev priporočil; skupaj z Ministrstvom za pravosodje pa časovnico predloži vladi do konca junija 2013.

GRECO Sloveniji priporoča ...

GRECO ugotavlja, da je Slovenija sicer izboljšala pravila o integriteti poslancev, sodnikov in tožilcev, hkrati pa poudarja, da moramo še veliko narediti na področju njihovega usposabljanja glede integritete in nasprotja interesov ter zagotoviti boljši pravni okvir za uspešno preprečevanje korupcije.

Priporočila so razdeljena na tri področja – naslovljena poslancem, sodnikom in tožilcem:

- glede poslancev med drugim priporoča, da se sprejme kodeks/standardi ravnanja poslancev in državnih svetnikov, vključno z napotki glede na primer nasprotja interesov, daril in drugih ugodnosti, zlorabe podatkov in javnih sredstev, ter da se pripravi redna in periodična usposabljanja o etiki in integriteti.
- glede sodnikov, naj slovenske oblasti zaradi zmanjšanja možnosti političnega vplivanja razmislijo o ponovni proučitvi postopka imenovanja sodnikov Vrhovnega sodišča, da se za vse sodnike oblikujejo jasni standardi/kodeks profesionalnega ravnanja in zanje vpelje usposabljanje o etiki in integriteti ter da se oblikuje in javno objavi politika zaznavanja in upravljanja s korupcijskimi tveganji ter ranljivostmi za korupcijo v sodstvu.
- glede tožilcev, naj Generalni državni tožilec nadalje razvije splošna navodila o politiki pregona, še posebej glede uporabe diskrecije, postopka v zvezi s sporazumom o priznanju krivde in zavrženja ovadbe, ter da zagotovi njihovo javno objavo in spremlja njihovo izvajanje; da Državnotožilski svet, v sodelovanju z drugimi relevantnimi institucijami, vključno s KPK, za tožilce oblikuje smernice o nasprotju interesov

glede pričakovanega ravnanja izven tožilstva in da se sprejme strategija komuniciranja tožilstva z javnostmi ter izvede potrebno usposabljanje. (Več v okvirčku s priporočili)

GRECO: za izboljšanje pogojev dela KPK!

Pri tem je pomembno poudariti, da je GRECO slovenske oblasti v poročilu še posebej pozval, naj se komisiji – da bo lahko učinkovito izvajala svoje naloge glede poslancev, sodnikov in tožilcev – nujno povečajo finančne in kadrovske zmožnosti na področjih nadzora nad premoženjskim stanjem, lobiranja in nasprotja interesov.

Naslednji koraki ...

Seznanitev vlade s priporočili torej pomeni prvi korak, sedaj pa bo treba priporočila tudi udejanjiti v praksi. Tako bodo morale slovenske oblasti do 30. aprila 2014 GRECU poročati o ukrepih za izvajanje priporočil, GRECO pa bo uspešnost Slovenije ocenil v svojem posebnem postopku preverjanja skladnosti in pripravil novo poročilo o skladnosti z naloženimi priporočili.

Priporočila iz 3. kroga ocenjevanja (še vedno) neizpolnjena ...

V zadnjem izmed poročil o skladnosti iz marca 2013, ki pa se nanaša na tretji ocenjevalni krog – financiranje političnih strank in volilnih kampanj – GRECO Slovenijo opozarja, da še vedno ni izpolnila priporočil. Tretji krog ocenjevanj GRECO je sicer potekal že leta 2007, zaradi neizpolnjevanja priporočil pa je GRECO že sprožil postopke zoper našo državo. Nujne so spremembe zakonodaje na področju financiranja političnih strank, torej Zakona o političnih strankah ter Zakona o volilni in referendumski kampanji – prav zaradi neurejenosti tega področja je že leta 2012 GRECO Slovenijo ocenil kot splošno nezadovoljivo glede izvajanja priporočil – saj od 13 ni uresničila niti enega.

Skladno s to oceno je GRECO zaradi zagotovitve spoštovanja mednarodnih obveznosti, ki jih je Slovenija prevzela s pristopom k tej organizaciji 1. maja 1999, takrat pričel zoper Slovenijo izvajati sankcije in sedaj z njimi nadaljuje.

Pri zapisanem je pomembno poudariti, da je komisija na to dejstvo neuspešno opozarjala vse zadnje tri vlade. Ker Vlada RS zadnjega poročila GRECO iz tretjega ocenjevalnega kroga – sprejeto je bilo marca 2013 – še ni obravnavala, to še ni javno oziroma objavljeno šele z njenim soglasjem. Zainteresirani javnosti, ki spremlja področje transparentnosti financiranja političnih strank, pa je lahko že iz samega dejstva, da Državni zbor RS ni obravnaval in sprejel nobenega od omenjenih zakonodajnih predlogov, jasno, kakšna je bila ocena GRECO glede našega napredka na ocenjevanem področju.

ZBIRKA DOSEDANJH SPOZNANJ V BOJU PROTI KORUPCIJI

GRECO je svoje izkušnje, pridobljene v prejšnjih krogih ocenjevanj v obdobju od leta 2000 do 2011, združil v Zbirki spoznanj o boju proti korupciji v prvem desetletju obstoja GRECA.

Zbirka prvič združeno prinaša analize izbranih tem, ki se nanašajo tako na celotno članstvo GRECO, kot tudi na posamezne države članice v prvih treh ocenjevalnih krogih.

Namenjena je vsem, ki želijo razširiti znanje o boju proti korupciji in varovanju integritete.

S pomočjo doslednega metodološkega pristopa v prvih treh ocenjevalnih krogih med letoma 2000 in 2010 je GRECO pripravil poglobljeno poročilo o oceni vsake države članice, v katero so vključili osem tematskih področij: neodvisnost, samostojnost in pristojnosti oseb ali organov, zadolženih za preprečevanje in preiskovanje korupcije, pregon ter razsojanje korupcijskih kaznivih dejanj, specializacija in usposabljanje oseb ali organov, zadolženih za boj proti korupciji, ter uporabljena sredstva, imunitete pred preiskavami, kazenskim pregonom in razsojanjem korupcijskih kaznivih dejanj, kaznivost korupcije, ukrepi za zaseg in odvzem premoženjske koristi, pridobljene s korupcijo, korupcija v javni upravi, ukrepi, ki preprečujejo pravnim osebam, da bi nastopale kot »ščit« za korupcijska kazniva dejanja ter transparentnost financiranja političnih strank in volilnih kampanj.

KPK na konferenci Svetovne banke o vlogi inovativnih rešitev pri finančnih razkritjih

Istanbul – Predstavnik Komisije za preprečevanje korupcije se je v sredini maja udeležil dogodka Svetovne banke, ki je bil namenjen predstavitvi inovativnih orodij in širitvi dobrih praks v zvezi s sistemi finančnega razkritja. Na dogodku je predstavil spletno aplikacijo Supervizor – inovativno orodje za spremljanje transakcij med javnim in zasebnim sektorjem, ki ga je razvila komisija.

Udeležencem je predstavnik komisije opisal, kako aplikacijo pri svojem delu uporabljajo komisija, drugi slovenski državni organi in mediji. Podrobneje je bila razložena njegova uporaba na področju nadzora nad omejitvami poslovanja, saj je komisija – samo v letu 2012 – s pomočjo Supervizorja odkrila kar 429 nezakonitih poslov v javnem sektorju, za katera je nato podala opozorila ter zahteve za uveljavljanje ničnosti. Udeleženci dogodka, ki so prihajali z vsega sveta (med drugim Južne Koreje, Argentine, Južnoafriške republike, Kenije, ZDA in drugih držav), so pokazali veliko zanimanja – tako za samo predstavitev, kot tudi za možnosti uporabe aplikacije. Pri tem je razprava tekla predvsem v smeri, kaj je treba storiti, da lahko neka država s pomočjo ustrezne informacijske tehnologije uvede takšno rešitev.

V razpravi pa ni ostalo neizpostavljeno niti politično dogajanje v Sloveniji po objavi Zaključnega poročila KPK o nadzoru nad premoženjskim stanjem predsednikov parlamentarnih strank, pri čemer je udeležence še posebej zanimalo, v kolikšni meri držijo poročanja, da se je komisija po objavi zaključnega poročila znašla pod hujšim političnim pritiskom.

Ugotovitve KPK v zadevi izvajanja pediatričnega kardiokirurškega programa pri UKC Ljubljana

Ljubljana – Senat Komisije za preprečevanje korupcije (dalje: komisija) je na seji 7. maja soglasno sprejel zaključne ugotovitve v zadevi suma koruptivnega ravnanja odgovornih oseb Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana (dalje: UKC Ljubljana) pri izvajanju pediatričnega kardiološkega programa.

Komisija izpostavlja, da se zaveda pomembnosti dela pediatričnih kardiokirurgov in zdravstvenega osebja nasploh, zato z ničemer ne ocenjuje strokovnih odločitev, prav tako ne zmanjšuje pomena in prispevka tujega kirurga dr. D. M. pri reševanju življenj. UKC Ljubljana je v postopku pred komisijo nezakonito stanje večkrat opravičeval prav z argumentom nujnosti reševanja človeških življenj. Taka »obramba« bi bila lahko tudi razumljiva, če ne bi ugotovljeno dejansko stanje ob enem kazalo, da je šlo za več let trajajočo protipravnost, ki pa je ob enem – poleg nezakonite porabe javnih sredstev v višini prek milijona evrov – imela za posledico tudi to, da UKC še danes nima usposobljenih lastnih kardiokirurgov za zdravljenje prirojenih srčnih napak, s čimer so najbolj ogrožena prav življenja otrok in novorojenčkov, na katera se UKC Ljubljana sklicuje.

Komisija je v svojem postopku ugotovila, da sta odgovorni osebi UKC Ljubljana – nekdanja direktorica Darinka Miklavčič in sedanjí direktor Simon Vrhunec – z več kršitvami dolžnega ravnanja v obdobju 2007–2011 tujemu kirurgu dr. D. M. v nasprotju z veljavno zakonodajo in sprejetim programom dela prek avtorskih pogodb omogočila plačilo v višini prek 1,2 milijona evrov v obliki avtorskih honorarjev za 150 operativnih dni. S tem sta v nasprotju s svojimi dolžnostmi odgovorne in poslovodne osebe javnega zdravstvenega zavoda omogočila dalj časa trajajočo protipravnost na račun javnih sredstev, ki pa je ob enem imelo za posledico tudi, da UKC Ljubljana še danes nima usposobljenih lastnih kardiokirurgov za zdravljenje prirojenih srčnih napak.

Z omenjenimi ravnanji sta obe odgovorni osebi izpolnili vse znake korupcije, kot jo je določal Zakon o preprečevanju korupcije in jo od junija 2010 določa Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije.

V postopku je komisija ugotovila tudi, da je omenjeni tuji kirurg večino časa v Sloveniji operiral brez ustrezne slovenske licence in da je bil eden od zdravnikov (dr. Borut Geršak), ki je bil zadolžen za vzpostavitev sodelovanja z dr. D. M., že pred tem v osebnih in poslovnih stikih z dr. D. M. oziroma Sheba Medical Centrom iz

Izraela, ki je matična organizacija dr. D. M. S tem dejstvom je bila podana tudi visoka stopnja tveganja za vpliv zasebnega interesa na odločitve o reševanju problema pomanjkanja kardiokirurgov v UKC Ljubljana. Tega tveganja (z vidika danes veljavnega ZIntPK bi šlo za nasprotje interesov) so se odgovorne osebe UKC zavedale oziroma bi se ga morale zavedati, vendar ga v nasprotju s svojimi dolžnostmi poslovodnih oseb javnega zavoda niso odpravile oziroma ustrezno obvladale.

Senat komisije je odločil, da se ugotovitve posredujejo Svetu UKC Ljubljana, Strokovnemu svetu UKC Ljubljana, Ministrstvu za zdravje, ZZSZ, Zdravstvenemu inšpektoratu ter Računskemu sodišču s pričakovanji, da v okviru svojih pristojnosti ustrezno ukrepajo. Že med samim postopkom pa je komisija del ugotovitev odstopila tako Inšpektoratu za delo kot Zdravstvenemu inšpektoratu, ki so prav tako v okviru svojih pristojnosti že ugotovili kršitve.

Komisija se je opredelila do pediatričnega kardiokirurškega programa, katerega del je tudi dr. D. M., in sicer je izpostavila, da si je vodstvo **UKC Ljubljana** zadalo v določenem roku **vzpostaviti program**, katerega cilj je **usposobitev domačih pediatričnih kardiokirurgov za samostojno opravljanje dela**, kar bi pomenilo, da **otroci s prirojenimi srčnimi napakami niso več odvisni od prihoda tujih kirurgov oziroma od potovanj v tujino**.

Višji stroški zdravljenja v tujini oziroma delo tujih kirurgov pri nas bistveno bolj obremenjujejo slovensko zdravstveno blagajno, kot če bi operacije izvajali domači kirurgi. Vendar pa, kot zapisano, **vodstvo ni ustrezno spremljalo napredka takšnega programa**, niti v delu, kako napreduje **usposabljanje domačih kirurgov**, niti v delu, kako se **porabljajo javna sredstva**. Ravno ta opustitev dolžnega ravnanja prejšnjega in sedanjega vodstva pa je pripeljala do trenutnega stanja, ko kljub številnim uspešno izvedenim operacijam s strani dr. D. M. **UKC Ljubljana še vedno nima usposobljenih domačih pediatričnih kardiokirurgov**, kar bi olajšalo zdravljenje vsem trenutnim in tudi bodočim pacientom, hkrati pa pomenilo učinkovito porabo javnih sredstev.

Ugotovitve so dostopne na spletnih straneh komisije v rubriki Odločitve in mnenja komisije: [Zaključne ugotovitve](#).

- NAPOVEDNIK**
- 1 10.–14. junij, Pariz – potekalo bo plenarno zasedanje Delovne skupine za preprečevanje podkupovanja v mednarodnih poslovnih transakcijah.
 - 1 17.–21. junij, Strasbourg – potekalo bo 60. skupščinsko zasedanje GRECO.
 - 1 27 in 28. junij, Pariz – potekal bo Forum o transparentnosti in integriteti pri lobiranju. Forumu se bosta udeležila tudi predstavnik komisije.

KOMISIJA V ŠTEVILKAH

Posledica transparentnega delovanja vsakega organa je odgovorno ravnanje. Del transparentnosti je pregled dela skozi številke. Ker je transparentnost eno izmed vodil Komisije za preprečevanje korupcije in standard, ki ga zagovarjamo kot univerzalno načelo javnega sektorja, v KPK Vestniku objavljamo mesečno osvežene podatke o naših aktivnostih.

Spodnji podatki predstavljajo aktivnosti komisije v letu 2013.

Prijave

Število prejetih prijav	523, od tega rešenih 321
Število vseh rešenih prijav	710

Pravna mnenja, pojasnila in odgovori

Področje nasprotja interesov	60
Področje nezdržljivosti funkcij	45
Področje omejitev poslovanja	42
Področje premoženjskega stanja	153
Področje lobiranja	6
Področje načrtov integritete	521
Področje protikorupcijske klavzule	26
Skupaj izdanih pojasnil	853

Področje nezdržljivosti funkcij

Število opozoril funkcionarjem glede nezdržljivosti funkcij	0
Število odločb poklicnim funkcionarjem za opravljanje dodatne pridobitne dejavnosti	1

Zahteve za dostop do informacij javnega značaja

Število skupno prejetih vlog	48
Število zavrženih zahtev v celoti	7
Število delno zavrženih zahtev	14
Število ugodenih zahtev v celoti	22
Število zahtev, ki so še v postopku odločanja	4
Število zadev v postopku reševanja pritožb pri informacijskem pooblaščenca	4

Področje integritete

Število celovito pregledanih in ocenjenih načrtov integritete	1143
---	------

Izvedena izobraževanja in usposabljanja za javni sektor

Število izvedenih usposabljanj	27
Število udeležencev usposabljanj	1930

Področje protikorupcijske klavzule

Število izdanih dovoljenj za izvzetje iz dolžnosti vključitve protikorupcijske klavzule v pogodbe	0
---	---

Prekrškovni postopki zoper fizične osebe, pravne osebe in odgovorne osebe pravnih oseb (2013)

Število uvedenih prekrškovnih postopkov/ukrepov	79
Število pravnomočno zaključenih postopkov/ukrepov	35

KOLENDAR OBVEZNOSTI

SPROTNE OBVEZNOSTI

- Prijava premoženjskega stanja** – vsi zavezanci razen oseb odgovornih za javna naročila in uradnikov Državne revizijske komisije so dolžni takoj, najpozneje pa v enem mesecu po nastopu in prenehanju funkcije ali dela poročati o premoženjskem stanju. Dolžnost poročanja o premoženjskem stanju velja še leto dni po prenehanju funkcije ali dela.
- Poročanje lobirancev o lobističnem stiku z registriranim ali neregistriranim lobistom** – v roku treh dni svojemu predstojniku in komisiji. Poleg tega komisiji v roku 10 dni o prepovedanih ravnanjih lobista.
- Poročanje o omejitvah poslovanja** – funkcionarji organu, v katerem opravljajo funkcijo, v enem mesecu po nastopu, nato pa najkasneje v 8 dneh po vsaki spremembi; organ komisiji posreduje podatke najkasneje v 15 dneh od njihovega prejema.
- Poročanje o nezdržljivosti funkcij** – funkcionar mora najpozneje v 30 dneh po izvolitvi ali imenovanju prenehati opravljati dejavnost oziroma funkcijo, ki je nezdržljiva z njegovo novo funkcijo.
- Poročanje o nasprotju interesov** – takoj pisno obvestiti svojega predstojnika oziroma komisijo, če ni predstojnika. Ob tem je potrebno prenehati z delom v zadevi, kjer je prišlo do nasprotja interesov – razen če bi bilo nevarno odlašati.

Podrobnejše informacije o rokih in obveznostih zavezancev po ZIntPK so dostopne na spletnih straneh Komisije za preprečevanje korupcije.

KPK Vestnik Komisije za preprečevanje korupcije je licenciran pod licenco Creative Commons priznanje avtorstva 2.5 Slovenija.

Ustvarjen je na podlagi dela, dostopnega na www.kpk-rs.si. Dodatna dovoljenja, ki jih ne obsega ta licenca, so dostopna na anti.korupcija@kpk-rs.si.